

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

aan Europese Commissie

5.1.2e

Wetstraat 200
BE-1049 Brussel, België

Postbus 20018
2500 EA Den Haag

5.1.2e

Plein 2
2511 CR Den Haag

E 5.1.2e@tweedekamer.nl

Datum 27 januari 2021

Betreft Brief in het kader van de politieke dialoog over gezamenlijke COVID-19-responsmaatregelen (COM(2020)685-688 en Aanbeveling 2020/1595)

Pagina 1/5

Geachte mevrouw 5.1.2e

De vaste commissie voor Europese Zaken van de Tweede Kamer heeft naar aanleiding van de publicatie van de Commissievoorstellen COM(2020) 685-688 en de Commissie-aanbevelingen 2020/1595 over gezamenlijke COVID-19-responsmaatregelen besloten u een brief te sturen in het kader van het politieke dialoog met de Europese Commissie. Onderstaand treft u de opmerkingen en vragen van een aantal fracties in de Tweede Kamer.

Vragen en opmerkingen van de fracties van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

1. EU-voorstel: aanvullende COVID-19 responsmaatregelen (COM(2020)687)

Algemene vragen over coördinatie en samenwerking

Tijdens de eerste maanden na de uitbraak van COVID-19 was er veel kritiek op de coördinerende rol van de Europese Commissie betreffende de aanpak van COVID-19. Hoe kijkt de Europese Commissie terug op deze aanpak? Was deze kritiek terecht? Wat zou de Europese Commissie met de kennis van nu anders hebben gedaan?

De Commissie lijkt met de mededelingen uit oktober 2020 met name een boodschap af te willen geven dat er meer naar coördinatie en samenwerking moet worden gezocht dan tijdens de eerste golf het geval was. Is dat gebeurd volgens de Commissie en op welke terreinen? De strategie uit oktober 2020 en de winterstrategie lijken veel overlap te hebben. Waarom heeft de Commissie ervoor gekozen toch een winterstrategie uit te brengen?

Waar ziet de Commissie op dit moment blokkades van lidstaten om meer samen te werken op essentiële en afgesproken gebieden? Wat zijn volgens de Commissie de belangrijkste uitdagingen in de bestrijding van COVID-19 gedurende het komende half jaar?

datum 27 januari 2021

Kan de Commissie een toelichting geven op de financiële middelen die de Europese Unie ingezet heeft om coördinatie en samenwerking tussen de lidstaten te verbeteren? Het gaat hierbij niet om de middelen om de economie te herstellen en de gezondheidszorg te ondersteunen, maar specifiek om wat er is ingezet om de samenwerking en coördinatie te versterken.

Hoe staat het met het gebruik van (COVID-)apps in de Europese Unie? In welke lidstaten worden deze apps veel gebruikt en welke lidstaten lopen hierin achter? In hoeverre wordt de app gebruikt om veiligheid van mobiliteit tussen lidstaten te garanderen? Wat wordt er met de data van de apps in de lidstaten gedaan, wordt deze centraal geanalyseerd? Kan de Commissie een overzicht geven van de interoperabiliteit van de nationale apps?

In het voorjaar zijn er veel medische hulpmiddelen gezamenlijk ingekocht, hoe staat het met die voorraden? Dient er opnieuw gezamenlijk ingekocht te worden? In hoeverre is het Verenigd Koninkrijk nog betrokken bij de gezamenlijke inkoop van medische hulpmiddelen?

Hoe kan de Europese Unie het Verenigd Koninkrijk ondersteunen bij de recente uitbraak door de nieuwe mutatie van het virus? In hoeverre is het Verenigd Koninkrijk nog betrokken bij het delen van *best practices*?

Werkt de Commissie aan exit-strategieën uit de gezondheids- en economische crisis? Hoe zien deze strategieën eruit? Welke rol ligt daarbij bij de Europese Commissie?

Binnen de Tweede Kamer bestaan zorgen over de ambitie van de Europese Commissie om toe te werken naar een EU-gezondheidsunie. Daarom wordt er waarde aan gehecht om de Europese Commissie erop te attenderen dat er recentelijk een motie vrijwel unaniem is aangenomen in het Nederlandse Parlement waarin wordt uitgesproken dat gezondheid bovenal een nationale competentie moet blijven. De Europese Commissie heeft recent voorstellen gepresenteerd om het *Health Security Committee* te versterken en meer bevoegdheden te geven, zoals de mogelijkheid om op EU-niveau een noodsituatie uit te roepen. Ook wil de Europese Commissie een sterkere EU-infrastructuur voor klinische proeven, laboratoriumonderzoek en een vaccinmonitoringplatform. Waarom vindt de Europese Commissie het een goed idee om nog meer bevoegdheden naar zich toe te trekken? Waarom denkt de Europese Commissie dat hier draagvlak voor zou zijn onder inwoners van de lidstaten? Is de Europese Commissie het ermee eens dat gezondheid bovenal een nationale bevoegdheid moet blijven? Snapt de Europese Commissie de politieke gevoeligheid van het toe-eigenen van bevoegdheden op het gebied van gezondheid? Van welke voorstellen ziet de Europese Commissie zelf dat er meer bevoegdheden worden overgeheveld van nationaal naar Europees? Wat heeft het voor gevolgen voor de nationale bevoegdheden als de Europese Commissie de noodsituatie uitspreekt? Wat is de huidige stand van zaken met betrekking tot het uitbreiden van de capaciteit van de Europese agentschappen Europees Centrum voor Ziektepreventie en Bestrijding (ECDC) en het Europees Geneesmiddelenbureau (EMA)?

Ook bestaan er binnen de Tweede Kamer vragen over het programma EU4health. Er is sprake geweest van flinke schommelingen in het beoogde budget voor dit programma. Daarbij is het budget geschommeld van 9,4 miljard euro naar 1,7 miljard euro en ten slotte 5,1 miljard euro. In welke mate heeft dit, volgens de Europese Commissie, de planvorming beïnvloed? Zijn er van tevoren verschillende scenario's gemaakt voor verschillende budgetten? En zo ja, kan de Tweede Kamer hier informatie over krijgen?

datum 27 januari 2021

Er zal nu met name worden gefocust op kankerbehandeling, ziektepreventie en ondersteuning van de lidstaten ten aanzien van beschermingsmateriaal. Is dit nog steeds het geval? Hoe ziet de planning eruit van het inzetten van deze middelen?

Vragen over de inkoop en levering van vaccins

De Tweede Kamer zou graag willen weten welke afspraken er gemaakt zijn tussen de lidstaten Frankrijk, Nederland, Duitsland en Italië in juni 2020 bij de overdracht van de aankoop van vaccins aan de Europese Commissie. Hoeveel vaccins hadden deze genoemde vier landen al besteld (per land en per vaccin) en zijn al die contracten voortgezet? Wie nam het initiatief voor de overdracht: was dat de Commissie, de lidstaten, de Duitse bondskanselier Merkel of iemand anders?

De Tweede Kamer zou graag de rapporten ontvangen op basis waarvan besloten is om de hoeveelheden vaccins te bestellen die besteld zijn. Andere landen (zoals Canada en Israël) hebben namelijk aanzienlijk meer vaccins gekocht en geproduceerd, zodat hun bevolking veel sneller gevaccineerd kan worden nu er twee vaccins zijn toegelaten. Op basis van welke berekening zijn de huidige aantallen vaccins ingekocht?

Wat is de huidige stand van zaken met betrekking tot in het Verenigd Koninkrijk geproduceerde vaccins en de garantie van zekere levering aan het Europese vasteland, ondanks de nieuwe situatie rondom grenscontroles en visa, door het toedoen van Brexit?

De Commissie heeft over de levering van ruim twee miljard vaccins bij zes verschillende farmaceuten onderhandeld namens de lidstaten, onder voorwaarde dat die vaccins worden goedgekeurd door het EMA. Volgens de Commissie is de beperkte productiecapaciteit het zwakke punt. Waar ligt binnen de Europese Unie de coördinatie van het inkopen van meer vaccins en hoe kan er snel gereageerd worden als er een vaccin wordt goedgekeurd waarvan er ten opzichte van andere vaccins minder is ingekocht? Hoe stimuleert en faciliteert de Europese Unie nieuwe productielocaties van het vaccin? En wat is de stand van zaken inzake het uitbreiden van de productiecapaciteit in heel Europa van medische hulpmiddelen en medicijnen in ons streven om minder afhankelijk te worden van andere delen van de wereld?

Kan de Commissie aangeven of het klopt dat in november 2020 het aanbod van Moderna en BioNTech-Pfizer om extra vaccins te kopen werd afgeslagen? En als dat zo is, waarom is dit gebeurd? En wat is er met de vaccins gebeurd die daar zijn aangeboden, door wie zijn deze wel afgenomen? Is de Commissie bereid de protocollen hierover vrij te geven?

Het Europees Parlement heeft inmiddels inzicht gekregen in de koopovereenkomst met vaccinproduct CureVac. Is de Commissie bereid de koopovereenkomsten ook vertrouwelijk met de nationale parlementen te delen?

Wat is de stand van zaken van de onderhandelingen met Novavax voor de levering van vaccins? Waarom wordt hierbij ingezet op de initiële aanschaf van 100 miljoen doses, aangevuld met later nog eens 100 miljoen doses? Op welke termijn verwacht de Commissie dat het vaccin van Novavax op zijn vroegst geleverd zou kunnen worden?

Wat is de huidige stand van zaken van de onderhandelingen met Valneva voor de levering van vaccins? Waarom wordt hierbij ingezet op de initiële aanschaf van 30 miljoen doses? Op welke termijn verwacht de Commissie dat het vaccin van Valneva op zijn vroegst geleverd zou kunnen worden?

datum 27 januari 2021

Duitsland heeft zelf extra vaccins gekocht. Hoe is hierop gereageerd door de Commissie? Wat doet dit volgens de Commissie met de solidariteitsgedachte in de EU?

COVAX moet zorgen voor een mondiale solidaire verdeling van het vaccin. De Europese Unie ondersteunt het COVAX-systeem, net als Nederland. Kan de Commissie een stand van zaken geven over de bijdrage van de Europese Unie aan COVAX? En bij beschikbaarheid van extra vaccins, in hoeverre betreft de Europese Unie COVAX bij de verdeling van die vaccins?

Vragen over de coördinatie van vaccinatiestrategieën

In de EU-lidstaten zien we verschillende vaccinatiestrategieën. Er wordt over het algemeen gekozen voor ouderen en zorgmedewerkers maar we zien ook daar verschillen. Bijvoorbeeld Nederland, die ouderen niet als allereerst vaccineert. Is de Commissie voornemens om voor te stellen dat lidstaten vaccinatiestrategieën afstemmen met elkaar?

Vaccinatiebewijzen worden nu in enkele landen vormgegeven en ook vliegtuigmaatschappijen geven aan te willen werken met dergelijke bewijzen. Hoe wil de Europese Commissie ervoor zorgen dat hier uniformiteit in komt en voorkomen dat er vervalsingen komen?

Wat is de reactie van de Europese Commissie op het voorstel van de Griekse premier Mitsotakis aan Commissievoorzitter Von der Leyen om door middel van een gezamenlijke erkenning van een vaccinatiebewijs, de vrijheid van personenverkeer te faciliteren van mensen die gevaccineerd zijn?¹ Is de Commissie van plan hiertoe een voorstel te doen? Aan welke voorwaarden zou een dergelijk paspoort volgens de Commissie moeten voldoen?

Vragen over de coördinatie van reizen en COVID-19

Op welke manier worden mensen die van buiten de EU komen gecontroleerd door de verschillende lidstaten en op welke manier coördineert de Commissie daarin?

Welke structuur binnen de Europese Unie moet ervoor zorgen dat vliegverboden en reisbeperkingen van en naar de Schengenlanden worden afgestemd? Zo kennen Denemarken, Duitsland en Oostenrijk vliegverboden voor Zuid-Afrika, maar vele andere landen niet. Is de Commissie voornemens (voor te stellen) dit beter te coördineren?

Binnen de Europese Unie zijn er verschillen in de duur van de quarantaine en het wel of niet overhandigen van negatieve tests. Wat zijn de ambities van de Europese Commissie om op het gebied van reizen en quarantaineregels meer eensgezindheid te krijgen binnen de Europese Unie?

Wordt er door de Europese Commissie nagedacht of de vrijheid van personenverkeer in geding komt, indien iemand (om wat voor een reden dan ook) niet gevaccineerd kan worden?

¹ Politico, 'As Greece touts EU vaccine passports, privacy champions warn of risks', 12 januari 2021, <https://www.politico.eu/article/coronavirus-covid-vaccine-passports-privacy-risk-to-privacy-experts-warn/>

datum 27 januari 2021

2. EU-voorstel: Commissie-aanbeveling COVID-19-teststrategieën, met inbegrip van het gebruik van snelle antigeentests (EU) (2020/1595)

Lidstaten is aangeraden om op scenario's gebaseerde stresstests van de testcapaciteiten en -procedures uit te voeren. Daarnaast wordt lidstaten gevraagd om uitkomsten onderling te delen. Worden de stresstesten gedeeld? Op welke manier worden *best practices* in de Europese Unie gedeeld?

De Europese Commissie doet onder andere aanbevelingen aan de lidstaten betreffende de belangrijkste elementen die moeten worden meegenomen in de COVID-19-teststrategieën en het uitwisselen van *best practices*. Welke rollen neemt de Europese Commissie nog meer aan, los van de coördinerende rol? Heeft de Europese Commissie voorbeelden van *best practices* die zijn uitgewisseld? Hoe zorgt de Europese Commissie precies voor een structuur voor het uitwisselen van *best practices*?

Men kan de aanschaf van de vaccins als een succes van Europese solidariteit en inkoopkracht zien. Tevens vindt de 'validatie' van deze vaccins op een uniforme manier plaats. Wat is hiervan geleerd om de aanschaf van sneltests op een gelijke manier vorm te geven? Welke belemmeringen ervaart de Commissie vanuit de lidstaten die een gezamenlijke aanschaf van sneltests vertraagd? Hetzelfde geldt voor de validatie van sneltests. Op welke termijn wordt dit vormgegeven of zijn er al resultaten geboekt? Welke fabrikanten van sneltesten zijn reeds benaderd? Wat is de huidige stand van zaken met betrekking tot de wederzijdse erkenning van testen tussen de lidstaten?

Nederland had tijdens de eerste golf aanzienlijke moeite om voldoende testmateriaal in te kopen, omdat we als land te weinig inkoopkracht hadden. Faciliteert de Europese Commissie ook het delen van inzichten tussen lidstaten als het gaat om het valideren van sneltesten voor bepaalde *settings*? Op welke manier faciliteert de Europese Commissie dit?

Binnen de Europese Unie zijn er verschillen in de testcapaciteit tussen lidstaten. Zo test Denemarken meer per hoofd van de bevolking dan Spanje. Hoe wordt gedeeld wat de meest effectieve manier is om de testcapaciteit aanzienlijk te vergroten? In welke mate onderzoeken lidstaten ook elkaars testmateriaal?

3. EU-voorstel: De green lanes versterken om de economie tijdens de COVID-19-pandemie op gang te houden (COM(2020)685)

In hoeverre is de Europese Commissie van mening dat het openen van *green lanes* een succes is geweest om de grenzsluiting in het voorjaar zo veel mogelijk ongedaan te maken voor handelstransport? In hoeverre wordt nu nog gebruik gemaakt van *green lanes*? Is de Commissie voornemens *green lanes* in bindende wetgeving te vervatten?

De commissie voor Europese Zaken in de Tweede Kamer ziet met belangstelling uw reactie tegemoet en stelt het op prijs uw antwoord zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen drie maanden na dagtekening van deze brief te ontvangen.

Hoogachtend,

5.1.2e

5.1.2e